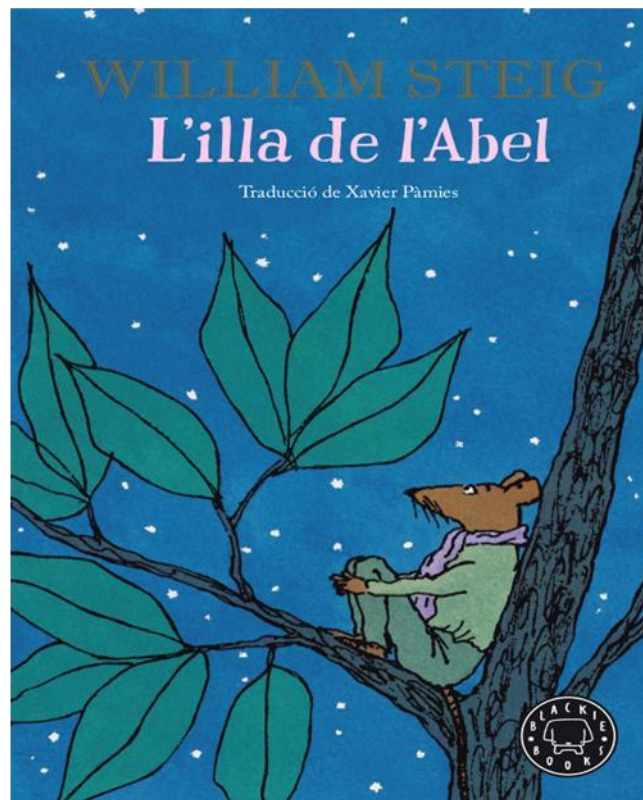

GUST PER LA LECTURA 2022-2023

AUTOR: WILLIAM STEIG

L'ILLA DE L'ABEL

EDUCACIÓ PRIMÀRIA: CICLE SUPERIOR
GUIA DIDÀCTICA

EL GUST PER LA LECTURA 2020-2021

AUTOR: WILLIAM STEIG

L'ILLA DE L'ABEL

Meritxell Buil
Mireia Agustina Àrias

Departament d'Educació
Subdirecció General de Llengües
Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Setembre de 2022

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, aquest treball està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDEX

1.	Introducció	5
2.	William Steig.....	6
2.1.	Biografia	6
2.2.	Per conèixer una mica més la seva obra	10
2.2.1.	Els valors.....	10
2.2.2.	Tipus de personatges	10
2.2.3.	La personificació d'animals	11
2.2.4.	La relació entre imatge i text, i un bon sentit de l'humor.....	12
2.2.5.	L'estructura narrativa.....	12
2.3.	Les seves obres publicades en català	13
2.4.	Proposta d'obres per treballar l'autor al llarg de tota la Primària.....	15
3.	El llibre.....	16
3.1.	L'argument	16
3.2.	Un llibre per recomanar, sens dubte!	17
4.	Com utilitzar aquesta proposta didàctica?.....	18
4. 1.	Una proposta de lectura guiada	18
4.2.	Un temps per llegir i parlar del que s'ha llegit	19
4.3.	El paper de l'adult	20
4.4.	Abans de començar a llegir	20
4.5.	Recull de propostes.....	21
4.6.	El diari de l'Abel.....	22
5.	Abans de la lectura	23
PROPOSTA 1:	LA COBERTA	24
PROPOSTA 2:	EL TÍTOL	25
PROPOSTA 3:	L'AUTOR.....	26
6.	Durant la lectura.....	26
6.1	Inici	27
Guia de lectura (Per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol.....		27
PROPOSTA 1 DE L'INICI: ELS PERSONATGES.....		29
PROPOSTA 2 DE L'INICI: EL PAISATGE		30
PROPOSTA 3 DE L'INICI. QUÈ LI PASSA A L'ABEL?		31
PROPOSTA 4 DE L'INICI. QUÈ HA PASSAT A L'INICI DE LA HISTÒRIA?.....		31
6.2	Nus.....	32
Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (3-7)		32
PROPOSTA 1 DEL NUS. L'ILLA I		34

Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (8-17)	35
PROPOSTA 2 DEL NUS. LES EMOCIONS I ELS RECORDS	38
PROPOSTA 3 DEL NUS. ELS PERSONATGES II	38
PROPOSTA 4 DEL NUS. L'ABEL.....	39
PROPOSTA 5 DEL NUS. EL LLIBRE DINS DEL LLIBRE	39
PROPOSTA 6 DEL NUS. L'ILLA II	40
6.3 Desenllaç	40
Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (18-20)	41
PROPOSTA 1 DEL DESENLLAÇ. EL RETORN	41
PROPOSTA 2 DEL DESENLLAÇ. EL GAT.....	42
PROPOSTA 3 DEL DESENLLAÇ. LA CASA I L'AMANDA.....	42
7. DESPRÉS DE LA LECTURA.....	43
PROPOSTA 1. COMPROVEM LES HIPÒTESIS INICIALS	43
PROPOSTA 2. EL MOCADOR	43
PROPOSTA 3. EL FUTUR.....	44
PROPOSTA 4. LES IL·LUSTRACIONS.....	44
PROPOSTA 5. WILLIAM STEIG.....	44
PROPOSTA 6. RECOMANEM EL LLIBRE.....	45
PROPOSTA 7. QUI VA SER ROBINSON CRUSOE?	46
PROPOSTA 8. QUIN ÉS EL MISSATGE QUE ENS VOL TRANSMETRE L'AUTOR?.....	46
8. Quadre de continguts.....	47
9. BIBLIOGRAFIA	49

1. Introducció

El dossier que teniu a les mans forma part dels materials didàctics del programa El Gust per la Lectura, que té el propòsit de voler contribuir a la formació literària d'infants, i joves lectors i lectores. Enguany celebrarem la vint-i-setena edició amb l'objectiu de continuar fomentant el gust per llegir i la consolidació de l'hàbit lector dels nostres alumnes. En aquest dossier us presentarem orientacions i propostes tant adreçades a desvetllar l'interès i la seducció per la lectura, com propostes dirigides a aprofundir en la comprensió i en la implicació personal, vetllant així pel desenvolupament d'una lectura crítica. Com veureu, la intervenció didàctica que us plantejem es basa en la lectura guiada i la conversa literària, que ens permeten compartir l'obra triada amb tot el grup classe, i establir un munt de vivències col·lectives, aprenentatges, opinions i descobertes que formaran part del grup i que es desenvolupen a partir del vincle de la lectura.

Una de les línies de treball que s'estableixen des del programa és fer conèixer autors referents de la literatura infantil i juvenil tant propis de la literatura catalana com altres de la literatura universal. És en aquest darrer grup on ens movem en aquesta ocasió. La literatura universal contemporània té figures clau mundialment reconegudes que han gaudit d'una gran difusió i les seves obres han estat traduïdes a moltes llengües, també a la nostra, és el cas de Mikel Ende, Roald Dahl, Cornelia Funke...¹ Però, en canvi, trobem altres autors que, si bé són un referent en els seus països d'origen, ens han arribat poc, i no és fins ara que el món editorial n'ha començat a publicar llibres a casa nostra. Hi trobem el cas d'autors i il·lustradors de les seves pròpies obres com la finlandesa Tove Jansson, amb la seva saga de còmics els *Mumin*, o com l'americà Arnold Lobel, amb llibres d'una gran sensibilitat per retratar les emocions i sentiments com són *El Gripau i el Gripere* o les faules de *Sopa de Ratolí*.²

L'autor que en aquest dossier volem fer conèixer també ens ve de la literatura americana: William Steig. Caricaturista, il·lustrador de llibres d'adults i més tard autor de llibres infantils, va rebre nombrosos premis i reconeixements per la seva obra al llarg de la seva vida professional. No és doncs d'estranyar que l'editorial Blakie Books destaquí a la contracoberta de *l'Illa de l'Abel*:

“Un viatge emocionant, poètic i tremendament divertit. Una de les obres mestres de la literatura infantil universal.”

També s'ha reconegut a William Steig com “el rei de les caricatures” i de les seves obres s'ha dit que “la fauna campa al seu aire”, en una clara al·lusió als seus personatges preferits: els animals humanitzats. En canvi, i curiosament, pràcticament tant nosaltres com els nostres alumnes coneixem a William Steig no a través de les seves obres, sinó del cinema, per la versió cinematogràfica de *Shrek*.

¹ Tots aquests autors i autores s'han treballat en anteriors edicions del Gust per la Lectura i podeu trobar els dossiers i materials a: <https://xtec.gencat.cat/ca/projectes/lectura/gustperlalectura/materialdidactic/> [Consulta: 21/07/22].

² D'aquestes dues obres, també en disposeu de dossiers al programa El Gust per la Lectura.

Fer aquest dossier ha suposat per a nosaltres una descoberta d'un gran autor i de noves lectures que ens permeten llegir i aprendre mitjançant la lectura. Per a nosaltres, LLEGIR és gaudir, és imaginar, és posar-se en la pell dels altres, és viure altres dies... i per aquest fet, com a mestres, considerem que cal acompanyar l'alumnat en aquest procés de descoberta de la lectura, de les obres literàries, de l'hàbit lector. LLEGIR també és compartir i, part de la riquesa d'aquest dossier, és la possibilitat de poder després de la lectura expressar opinions, sensacions, emocions, dificultats, sorpreses... amb una altra persona.

De la mà de William Steig podem gaudir i compartir la lectura amb els nostres alumnes descobrint l'atracció que exerceixen els seus animals convertits en personatges valents i tenaços, històries que es desenvolupen en un món fantàstic tan llunyà i alhora tan proper a la nostra realitat.

2. William Steig

Abans de començar a desenvolupar la proposta didàctica és important conèixer l'autor de llibre escollit.

N'han dit:

“Brillant, únic i ferotgement original. El meu ídol.” MAURICE SENDAK.

“Pel seu humor, la seva elegància i la seva immensa tendresa, Steig és un dels màxims referents de la literatura infantil.” ERIC CARLE.

2.1. Biografia

Va néixer el 14 de novembre de 1907 al Bronx, Nova York, i va viure 95 anys.

Des de petit es va interessar per la pintura i el dibuix, i també era un bon lector. Se sap que un dels seus llibres preferits d'infantesa va ser *Les aventures de Pinotxo*.

Era fill d'immigrants polonesos, el seu pare era pintor de parets i la seva mare, modista, i van inculcar als fills la passió i el gust per aspectes artístics. Eren també de fortes conviccions socialistes, no volien que els seus fills fossin jornalers per no sentir-se sotmesos, ni empresaris per no sotmetre els altres. És per aquest motiu que les inclinacions pel món del dibuix i l'escriptura que va desenvolupar Steig van ser afavorides i potenciades per la família.

Va passar per moltes universitats però no va acabar els estudis en cap: el *City College* de Nova York, la *National Academy of Design* també de Nova York, i la *Yale School of Art*, a la qual només va assistir-hi cinc dies. Això no obstant, el seu esperit lliure, creatiu i autodidacta li va permetre obrir-se camí.

La Gran Depressió fa que la família d'Steig pateixi greus problemes econòmics, la qual cosa porta el jove William Steig a buscar feina i a guanyar-se la vida amb els seus dibuixos.

Des de 1930 i durant set dècades treballa de caricaturista a la prestigiosa revista *The New Yorker*. Aquesta publicació ja era reconeguda en aquells anys com un referent de la crítica social nord-americana i també mundial, fama que també té en l'actualitat. La revista es caracteritza per l'alta qualitat dels seus periodistes, per incloure assajos, reportatges d'investigació i ficció, i també per la crítica social que desenvolupa. Steig farà per a la revista 1600 dibuixos i més de 100 cobertes.

"Either cheer up or take off the hat."

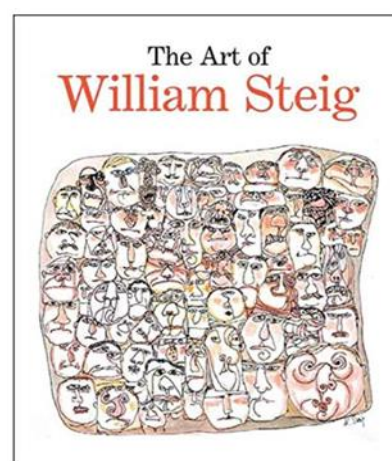
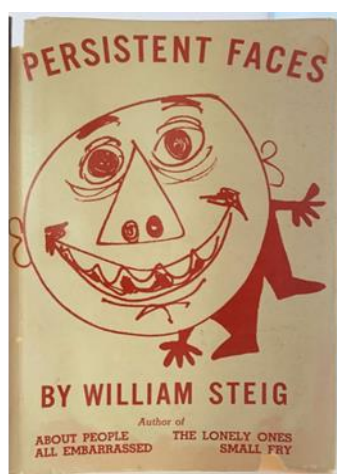
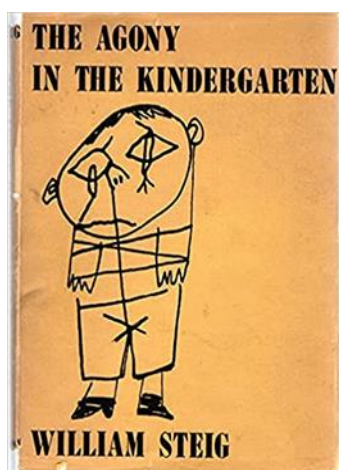
"O bé t'animes o et treus el barret."

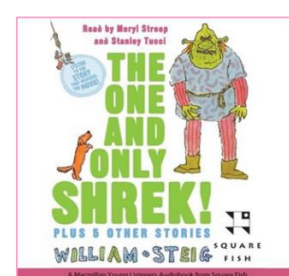
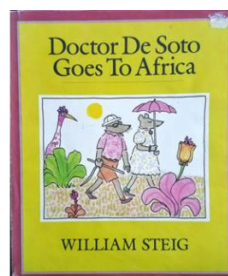
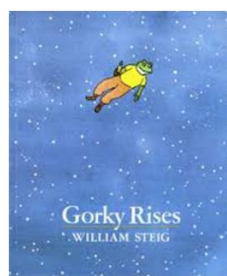
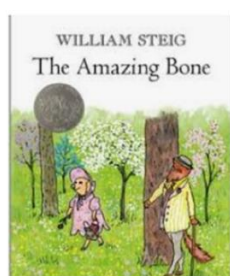
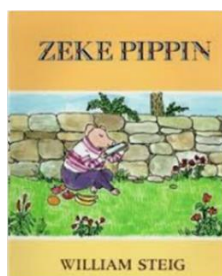
Are we early?

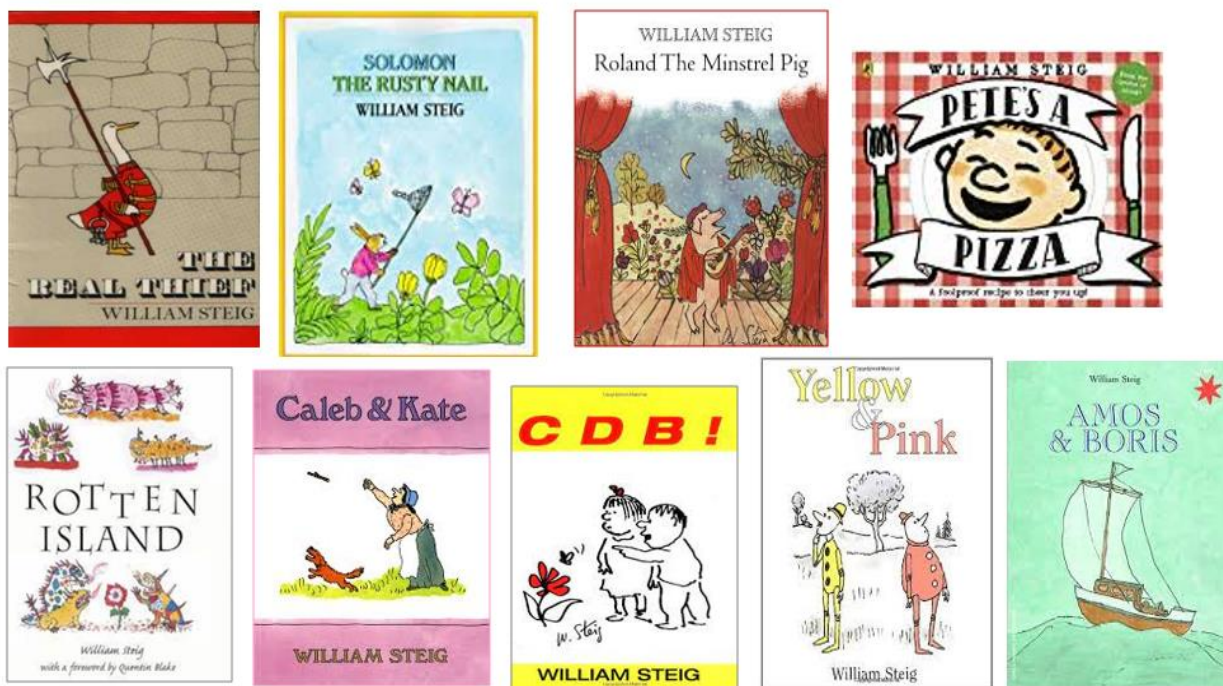
"Hem arribat massa d'hora?"

Posteriorment publica obres diverses que ell va anomenar dibuixos simbòlics. Són en blanc i negre, i en les quals, com a caricaturista, arriba al màxim a l'hora d'explorar les tensions i emocions humanes. Es caracteritzen per vinyetes amb un traç simple que creava ràpidament i sense esbossos, i que acompanyava de frases breus i punyents. Destaca d'aquesta època *The agony in the Kindergarten* (publicat per Duell Sloan and Pearce el 1950), que es podria traduir com a "Martiri a la llar d'infants".

Als 60 anys escriu la seva primera obra per al públic infantil, i a partir d'aquí n'escriu més de 35, i esdevé un referent indiscutible de la literatura per a aquests lectors. Entre les seves obres destaquen: *Silvestre i la pedra màgica*, *Irene la valenta*, *Doctor de Soto*, *Tifky Dufty*, *de professió escombriaire*, *Amos i Boris*, *L'illa de l'Abel...*

L'obra més coneguda de William Steig és sens dubte *Shrek*, portada al cinema el 1990 per Dream Works. La versió cinematogràfica, que es permet algunes adaptacions de l'obra original, ha donat origen a tota una saga de pel·lícules.

Els reconeixements al seu treball van arribar al llarg de tota la seva carrera, entre els quals podem destacar: Medalla Caldecot el 1970, nominat al premi National Books Award amb *Dominic* el 1972, premi l'Honor de Newbery el 1976 amb *L'illa de l'Abel*, el Zilveren Griffel (Estilet de Plata) el 1979, nominat al Premi Hans Chistian Andersen com a il·lustrador el 1982 i com a escriptor el 1988, el Silver Brush el 1984 i 1991.

L'últim premi que va rebre va ser el 1995, atorgat per la revista *Newsweek* i que el designava com a "Rei de les caricatures".

2.2. Per conèixer una mica més la seva obra

William Steig comença a escriure per a nens i nenes quan ja és molt gran, però els infants sempre havien format part de la seva obra. Ara s'hi apropa des de la mirada dels adults. Sens dubte, la seva trajectòria professional li aporta elements que són garantia d'èxit entre el públic infantil. Entre aquests aspectes cal destacar:

- El seu enginy com a il·lustrador per retratar les emocions i les singularitats dels personatges.
- La capacitat de descriure situacions i emocions de forma directa, amb les paraules justes. Llegint els seus llibres res hi és de més, i tampoc es pot prescindir de res. Els esdeveniments se succeeixen ràpidament, el lector es troba immers i captivat en l'acció i les aventures dels personatges. Com a escriptor té una gran habilitat per atrapar al lector.
- El seu treball dilatat de la sàtira social en les tires còmiques li permet saber tractar els temes que formen part de l'univers del comportament i de les relacions socials. El fet d'indagar en la psicologia dels personatges que va fer en les obres per a adults li possibilita enfrontar-se a aquells comportaments més crítics i punyents, i és capaç de tractar amb els infants temes difícils i existencials com la solitud, la por, el desig, la decepció i el desànim, l'amor i la vida, entre d'altres.
- Els desenllaços sempre són feliços, deixa en els seus lectors la satisfacció d'haver pres part en una història que acaba bé.

Llegir un llibre de William Steig permet al lector posar-se en la pell dels personatges i reflexionar sobre aspectes claus, podríem dir que permet fer "aprenentatges per a la vida."

2.2.1. Els valors

Les seves històries parlen de superació, de mirar endavant, de lluitar, de no rendir-se i d'avançar. Textos plens de tensió que fan de la lectura un procés emocionant.

Es destaquen els valors de la família, l'amor, la vida, la solitud, la perseverança, la gratitud, el respecte a la natura, l'enyorament, l'ansietat, la preocupació, el perill, la cura d'un mateix, la lluita, la voluntat de seguir endavant, la satisfacció de superar les dificultats...

Les seves històries, les aventures que ens explica, tenen la capacitat d'interpel·lar el lector a formular-se moltes preguntes i reflexions durant la lectura. Les decisions que han de prendre els personatges són vitals, complexes, tenen conseqüències i identificar-se amb els personatges comporta un procés de conèixer com penso jo, quins valors comparteixo i en què difereixo.

2.2.2. Tipus de personatges

William Steig acostuma a posar els seus personatges en situacions límit. Molts viuen històries en les quals lluiten per sobreviure contra el temps, contra els elements de la natura:

- L'Abel, el ratolí, busca la manera de tornar a casa seva després de perdre's en una illa. En tot moment recorda la seva estimada, la seva família i la seva casa.
- La Irene és una nena que ajuda la seva mare a portar el vestit que li han encarregat. Malgrat la tempesta, lluita per arribar al lloc on s'ha de fer arribar l'encàrrec.
- El Doctor de Soto és un dentista que no ajuda els animals que són perillosos, però un dia es troba en la situació de fer una excepció amb una guineu.

En molts casos són personatges impulsius, que no dubten a emprendre un viatge o a posar-se en perill guiats sempre pels seus principis o valors. Són personatges que es van descobrint a mida que anem llegint. També són personatges que van evolucionant al llarg de la història:

- El Doctor de Soto passa de ser un dentista eficient a un ratolí enginyós capaç d'enfrontar-se a grans perills.
- La Irene passa de ser una nena obedient i diligent, a una aventurera intrèpida.
- L'Abel passa de ser petulant i de moral estricta, a desfer-se de prejudicis i valorar el que l'envolta, per convertir-se en un ésser sensible i amant de la natura.

2.2.3. La personificació d'animals

William Steig juntament amb Arnold Lobel es poden considerar com a dos dels grans faulistes contemporanis. De les característiques literàries de les faules³ a més dels ensenyaments morals i socials que es desprenen de les seves obres, utilitzen també els animals personificats.

Aquests personatges tenen qualitats pròpies de l'animal que representen i comportaments humans. Aquest joc entre els dos elements permet al lector un cert allunyament dels problemes que es plantegen perquè els protagonistes no són persones, són animals, i també permet analitzar críticament què fa el personatge, per què ho fa i què faria el lector. Fer aparèixer les característiques de l'animal transporta a una societat i a un món diferent i imaginari on els animals tenen la peculiaritat de parlar i anar vestits. Aquest personatges humanitzats també mantenen la seva condició animal:

³ Vegeu els materials del Gust per la Lectura sobre les faules.

- Mengen aliments propis de l'animal que representen.
- Mantenen els seus depredadors.
- Tenen les característiques físiques vinculades a la proporció, al moviment i al tarannà d'aquest animal: ràpid, lent, sistemàtic, treballador...
- Agafen els trets caracterials que la literatura tradicional i el món de les faules han atorgat a aquests animals: ratolins espavilats (Abel i Doctor de Soto), la guineu sagaç i astuta (a *Doctor de Soto*), el gos bon jan (Dominic), el ruc badoc i poc intel·ligent (*Silvestre i la pedra màgica*).

2.2.4. La relació entre imatge i text, i un bon sentit de l'humor

Llegir l'obra de William Steig vol dir també gaudir de les seves il·lustracions, siguin en color o en blanc o negre, que acompanyen les seves obres .

A més d'ajudar-nos a comprendre millor el text i les seves històries, són un bon reflex del seu món imaginari i també del seu sentit de l'humor, ple de caricatures o imatges que no deixen de sorprendre. Us imagineu un ratolí fent de dentista a una guineu?

2.2.5. L'estructura narrativa

En les obres de William Steig podem identificar un patró que li permet desenvolupar la tensió argumental de les seves obres: el viatge. Sovint, els personatges es veuen arrossegats a emprendre'n un, garantia d'aventures, perills i situacions inimaginables d'entrada. A més, es tracta sovint d'un viatge portat a un extrem:

- Abel i Irene es veuen obligats a emprendre un viatge i enfrontar-se a les forces de la natura.
- Pel seu esperit aventurer, Dominic es llança a explorar i a viatjar pel món sense ser conscient dels perills que això comporta.
- Shrek es veu obligat a independitzar-se i iniciar el viatge per la vida.
- El gos Tiffky Dubty no dubta a emprendre un viatge en busca del seu amor.
- I Doctor de Soto, si bé no emprèn un viatge, es veu en la situació d'haver d'enfrontar-se constantment al perill imminent de ser menjat per la guineu.

El viatge i els perills que han d'afrontar els personatges desenvolupen els esdeveniments, farcits d'aventures solucionades amb astúcia i amb la lluita sense defalliment dels personatges. Tot aquest trajecte Steig el porta amarat de sentiments i emocions a flor de pell, sense amagar la crueltat de la natura i les febleses humanes.

Els finals sempre són feliços però no sempre predictibles. Les circumstàncies que envolten els personatges porten el lector a debatre's entre com voldria que acabés la història i a com pot acabar.

2.3. Les seves obres publicades en català

Imatge: Blackie Books

En aquesta imatge trobeu algunes de les obres que s'han publicat en els últims anys de l'autor, en una col·lecció que recupera alguns dels grans clàssics de la literatura universal per a infants.

Podeu trobar aquestes obres en català i també d'altres publicades en castellà i anglès als catàlegs de [biblioteques públiques](#) o bé al [catàleg ePèrgam](#) de biblioteques escolars⁴.

Us referenciem breument algunes de les seves obres:

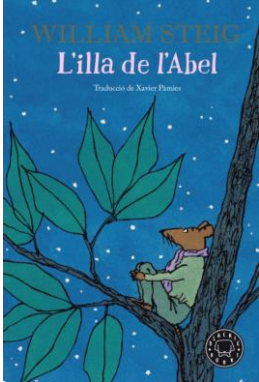
⁴ [Consulta: 22/03/22]

	<p>STEIG, William. <i>Tiffky Doofky.</i> <i>De professió, escombriaire.</i> Blackie Books. 2021</p>	<p>En Tiffky Doofky, l'escombriaire del poble d'Espurnera, té un bon pressentiment. Per això decideix anar a veure Madame Tarsal, l'endevina de la vila, la qual li revela que aquell mateix dia, abans no es pongui el sol, coneixerà el seu gran amor. En Tiffky busca pertot, i a estones s'atura a descansar i rumia: on és l'amor?</p>
	<p>STEIG, William. <i>El gran viatge d'en Dominic.</i> Blackie Books. 2021</p>	<p>De vegades la vida no és tan intrèpida com voldríem. Per això un bon dia, assedegat d'aventures, en Dominic tria el seu millor barret, embolica les seves quatre pertinences en un farcell i comença un llarg camí. No sap què es trobarà, ni tan sols sap on va, només sap que camina cap endavant. I així, caminant i aturant-se de tant en tant per admirar tot el que troba, és com el petit aventurer descobrirà el món. Un món de vegades perillós i desconcertant, però bell per damunt de tot.</p>
	<p>STEIG, William. <i>En Silvestre i la pedra màgica.</i> Blackie Books. 2019</p>	<p>En Silvestre té una vida normal, una família normal i una afició (gairebé) normal: col·lecciona pedres boniques. Un dia al bosc troba una pedra màgica, que només demanant-li aconsegueix els seus desitjos. Però hem d'anar amb compte amb el que desitgem, perquè les coses es poden capgirar en qualsevol moment. En Silvestre descobrirà que a vegades desitgem coses excepcionals quan, en realitat, ja les tenim. Aprendre a veure-les fa que la nostra vida sigui millor.</p>
	<p>STEIG, William. <i>Shrek.</i> Libros del zorro rojo. 2012 (En castellà)</p>	<p>Un ogre lleig i malhumorat viatja pel món cercant aventures. S'anirà trobant amb personatges curiosos: rucs, bruixes, cavallers, dracs... Finalment trobarà una princesa tan horrible però a la vegada tan adorable com ho és ell.</p>

2.4. Proposta d'obres per treballar l'autor al llarg de tota la Primària

	<p>Per al cicle inicial STEIG, William. <i>Doctor De Soto.</i> Traductor: Amat, Kiko Blackie Books, 2019</p>	<p>El Doctor De Soto és un ratolí dentista. A la seva consulta hi van animals de la seva mida, però també altres de grossos i fins i tot gegants. Només prohibeix l'entrada a les bèsties que mengen ratolins. Fins que un dia, en contra de les seves normes, accepta curar una guineu. Serà el seu pitjor mal de queixal. Per sort, tot i que el Doctor De Soto és molt petit, la seva astúcia és molt gran.</p>
	<p>Per al cicle mitjà STEIG, William. <i>Irene la valenta.</i> Traductor: Amat, Kiko Blackie Books, 2018</p>	<p>La Irene, filla d'una modista, té una missió: portar-li un vestit a la duquessa. No l'espantarà la tempesta ni un vent que insisteix a fer-li agafar por. Intenta travessar el bosc: se li congelen les llàgrimes, s'enfonsa en la neu, cau la nit... la Irene corre perill! És petita. I sabem que, com més petit ets, més valent has de ser per poder fer grans coses. Però és que ella és Irene la valenta.</p>
	<p>Per al cicle superior STEIG, William. <i>L'illa de l'Abel.</i> Traductor: Pàmies, Xavier Blackie Books, 2018</p>	<p>L'Abel és un ratolinet amb molta sort: viu en un entorn civilitzat i amb totes les comoditats, i és feliç amb la seva estimada Amanda. Un dia, una tempesta enorme els sorprèn mentre estan de pícnic. Un vent huracanat se l'endú i l'arrossega fins a un indret desconegut. Una illa remota. Un lloc gegant i ple de perills on haurà de construir vaixells, travessar rius, grimpar pels arbres i buscar menjar per sobreviure. Un Robinson Crusoe rosegador que descobrirà els secrets meravellosos de l'illa, i de la vida.</p>

3. El llibre

	<p>L'illa de l'Abel</p> <p>Escriptor/a: STEIG, William</p> <p>Il·lustrador/a: STEIG, William</p> <p>Traductor: Pàmies, Xavier</p> <p>Lloc: Barcelona</p> <p>Editorial: Blackie Books</p> <p>Col·lecció: Gran literatura per a petits lectors</p> <p>Pàgines: 160</p> <p>Any: 2018</p> <p>ISBN: 978-84-17059-56-9</p>
---	--

3.1. L'argument

L'illa de l'Abel és la història d'un ratolí tenaç, decidit i orgullós que no es deixa arrossegar per les dificultats i que esdevé un gran lluitador per sobreviure en una illa deserta. William Steig aprofita el mite de Robinson Crusoe per dur-lo aquí al seu terreny, explorar la condició humana i el retrat psicològic d'emocions i sentiments portats a tots els extrems. Juga amb la petitesa i la indefensió que pot representar per a un ésser petit com un ratolí lluitar per sobreviure, però, per altra banda, també mostra els principis que regeixen el comportament i el pensament humà. Ensenya als lectors a confiar en un mateix, a cercar en les estratègies i habilitats de cadascú per trobar la millor manera d'enfrontar-se a les adversitats.

El món ideal de l'Abel, on viu feliç amb la seva estimada Amanda, es veu capgirat per la inclemència d'una gran tempesta. El vent s'endú el mocador de l'Amanda i, sense pensar-s'ho dues vegades, l'Abel es llança a cercar-lo com si qui se n'anés volant fos la mateixa Amanda. Un Abel petulant, orgullós de complir fil per randa l'etiqueta i les normes socials, veurà com tot li canvia en convertir-se en l'únic habitant de la seva illa.

Fer plans per sortir de l'illa, buscar aliment, establir rutines i mantenir-se ocupat passen a ser les seves prioritats per no desesperar-se. De mica en mica aprèn a desprendre's del que no és important i a valorar les coses que realment ho són i el mantenen viu, com el seu cau, una escorça corcada però que és la llar on se sent segur i en pau, la seva estrella, que és la mateixa estrella de la seva infantesa i que el connecta amb el seu món i amb una època feliç, i el mocador de l'Amanda a prop del cor o penjat del coll, que l'acompanya sempre com l'acompanya ella en els seus pensaments.

Les troballes que fa a l'illa són els grans tresors de l'Abel. El tic-tac del rellotge que esdevé un lligam amb el món civilitzat. El llibre oblidat a l'illa per algun ésser gran que de ben segur identificaran els lectors, i que parla de coses inútils en aquella illa però que a l'Abel li serveixen

per evadir-se i recordar. El bedoll que el salva d'ofegar-se en el corrent del riu i que esdevé la seva atalaia i el seu racó per pensar sense por en l'univers, en la vida, en l'existència:

“Només quan no et desesperes trobes respostes a les preguntes que fas”.

Les emocions se succeeixen al llarg de tota l'obra tant les positives, com la tenacitat, l'amor, sentir-se agombolat i agraït, l'enyorament pels éssers estimats, la inquietud, l'eufòria...; com aquelles més negatives difícils d'afrontar en la literatura infantil però que William Steig governa amb destresa, com el defalliment, la feblesa, la malaltia, la indefensió, la melancolia... L'Abel sempre és capaç de sobreposar-se i tirar endavant.

L'arribada a l'illa d'en Crowell és tot un esdeveniment. Sentir-se acompanyat i reconèixer algú com a un amic permet a l'Abel, i al lector, reflexionar sobre el valor de l'amistat. Gaudir de la companyia d'algú altre, parlar, pensar, relacionar-s'hi, fer coses plegats li creen un vincle tan intens que, quan torna a quedar-se sol, té la necessitat de crear una representació d'aquest amic i d'altres éssers estimats per comunicar-s'hi i sentir-los a prop.

L'illa tampoc és un lloc idíl·lic, l'hivern resulta molt dur, i l'Abel també haurà d'enfrontar-se al perill de ser cruspit per un mussol afamat. Sortir vencedor el portarà a ser previsor, a protegir-se i tenir cura d'ell mateix. L'Abel ha de recórrer al seu enginy i habilitats per guanyar en una lluita desigual amb un dels seus depredadors.

Finalment, de la mateixa manera que la natura l'arrenca del seu món, són les mateixes forces naturals les que faran possible el seu retorn. Després de passar tot un any a l'illa, la sequera que acompanya l'estiu farà minvar el cabal del riu i l'Abel podrà tornar a casa.

L'Abel que torna és un Abel diferent, que ha canviat, que valora més les petites coses de la vida que ens fan feliços, però també és un Abel fidel a ell mateix que sap resoldre de la millor manera possible, com el cavaller que és, com presentar-se davant de la seva estimada.

3.2. Un llibre per recomanar, sens dubte!

Aquesta obra va ser guanyadora del prestigiós premi Newbery Honor, i és un referent clar de la literatura infantil dels nostres temps, que cal fer conèixer i no només entre els infants sinó també entre el públic adult, i en especial entre aquells que ens dediquem a l'ensenyament i al món de la literatura.

Amb tot el que hem exposat fins ara tant de William Steig i la seva obra com del contingut del llibre, la justificació a l'hora de triar i recomanar la lectura es fa evident. A més, l'edició que us proposem és acurada i atractiva per als infants. La lectura és àgil, malgrat el que pugui semblar per l'extensió de l'obra, perquè té tots els ingredients necessaris perquè els infants se sentin atrapatats i desitgin saber més sobre el que li succeeix a l'Abel.

Com hem pogut veure és també una obra plena de valors, coneixements, reflexions, posicionaments i pensaments que provoquen el lector. És una lectura que interpel·la, qüestiona, fa prendre partit i no deixa indiferent. Llegir *L'illa de l'Abel* és prendre un paper actiu en la lectura. Compartir la lectura amb tot el grup classe pot esdevenir una vivència col·lectiva gratificant, que pot esdevenir un referent o record vigent en la vida del grup-classe.

La crítica que s’ha publicat a casa nostra a partir d’aquesta edició del llibre també justifica que haguem decidit a portar-lo a l’aula⁵:

“Un relat sòlid, entretingut, ben escrit i ple de detalls humorístics que fa pensar sobre tot allò que és essencial a la vida o més aviat podríem dir que ajuda a fruir-ne, i ho fa en un to tranquil, però de ritme constant.” (Teresa Colomer, a Gretel)

“L’edició és acurada, i la narració s’acompanya d’una seixantena d’il·lustracions que enriqueixen el conjunt i mostren la vivacitat del traç d’aquest artista. Una autèntica joia que es llegeix d’una tirada.” (Cristina Corroero, a Faristol)

“L’acurat llenguatge, l’humor subtil, les reflexions d’aquest ratolí polit i educat fa que sigui un llibre fantàstic per ser llegit a l’aula.” (El Garbell, Rosa Sensat)

4. Com utilitzar aquesta proposta didàctica?

4.1. Una proposta de lectura guiada

Aquesta guia vol ajudar a la reflexió docent i fomentar el gust de lectura entre l’alumnat, com hem comentat a la introducció. Per fer-ho, us proposem que la lectura del llibre escollit segueixi una seqüència didàctica basada en la **lectura guiada**.

“La lectura guiada és una proposta on el docent i els alumnes comparteixen les seves capacitats i estratègies per assolir la comprensió d’un text.”

Es tracta doncs d’una lectura compartida, que es desenvolupa conjuntament entre els alumnes i el docent, una lectura amb pauses que obren pas a la participació de tothom per: assegurar-ne la comprensió, per fer aclariments o plantejar dubtes, per parlar del que estem llegint, per fer valoracions o prendre posicionaments crítics.⁶

La proposta que us presentem està seqüenciada en activitats per als tres moments del procés lector:

- **Abans de la lectura:** us plantejarem propostes per crear expectatives, per formular hipòtesis o anticipacions del contingut i per precisar l’objectiu d’aprenentatge.
- **Durant la lectura:** s’estableixen pauses que corresponen a fragments amb entitat significativa pel que fa al contingut. L’acompanyament de la lectura que aquí us anem suggerint vetlla especialment per l’aplicació d’estratègies de comprensió lectora i de construcció conjunta del significat del text, així com al control de la comprensió i a

⁵ Podeu consultar la crítica literària a l’edició en català a: <https://www.gretel.cat/recomanacions-lij/lilla-de-label/> <https://www.clijcat.cat/faristol/critica/Lilla-de-label> <https://cavallfort.cat/lilla-de-label/> <https://www.rosasensat.org/biblioteca/recursos/el-garbell/el-garbell-15/> [Consulta: 31/03/2022]

⁶ Trobareu més informació sobre la lectura guiada a: <http://hdl.handle.net/20.500.12694/2826> [Consulta: 21/07/22]

l'atenció de les dificultats que es pot trobar l'alumne. Les propostes d'activitats posen l'accent a buscar la implicació de l'alumne i la reflexió sobre els diferents aspectes que ens aporta el llibre (personatge, pensaments, situacions, emocions, problemes i solucions...).

- Després de la lectura: plantejem propostes que permeten comprovar el grau d'assoliment dels objectius de la lectura, la comprovació de la comprensió, així com activitats de síntesi i reflexió sobre el procés de comprensió seguit.

4.2. Un temps per llegir i parlar del que s'ha llegit

Una altra qüestió que considerem important plantejar abans de començar la lectura és **EL TEMPS DE LECTURA**. Ens cal determinar quin serà el moment de lectura:

- 30 minuts de lectura diària: és un temps per llegir, per parlar de lectura, per representar la lectura...
- Sistemàticament un moment de la setmana dedicat a la lectura.
- Poder fer un treball intens lligat a una efemèride, una data concreta, una celebració...
- Utilitzant una celebració o una temàtica que es treballi a tot el centre, per exemple, la setmana cultural, la setmana de l'aventura...

RECALL D'ESTRATÈGIES PER APLICAR DURANT EL PROCÉS LECTOR	
Estratègies de descodificació	Relectura. Identificació del lexema o arrel de la paraula. Trobar l'origen de la paraula. ...
Estratègies de comprensió	Fer hipòtesis i comprovar-les. Adonar-se dels indicis textuais i paratextuals. Fer connexions: <ul style="list-style-type: none"> - del text amb un mateix. - del text amb la resta del text. - del text amb el món. Fer inferències. Visualitzar. Resumir (i recapitular). Fer-se preguntes. Fer connexions. Reorganitzar i integrar la informació. Supervisar i reparar la comprensió. ...
Estratègies metacognitives	Establir i recordar el propòsit de lectura. Autoregular-se en la lectura: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Què puc fer per llegir bé aquesta paraula?</i> - <i>Ho he entès?</i> Valorar com ho he fet. Reflexionar sobre què hem de fer per llegir bé un text. Suggerir o proposar què podríem fer per millorar. ...

Podeu consultar :El temps de lectura a primària. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/2824> [Consulta: 21/07/2022]

4.3. El paper de l'adult

En la lectura guiada i durant el procés lector és molt important plantejar quin serà l'acompanyament que farem com a adults, com a docents. Alguns aspectes que cal destacar:

- Elecció de l'obra, segons les inquietuds, necessitats, curiositats del grup-classe o dels infants.
- Primera lectura per part del docent de manera individual per contextualitzar i descobrir els elements clau de la lectura.
- Identificació de les dificultats de l'obra: vocabulari, comprensió, expressió...
- Ser un model lector i també d'expressió oral.
- Donar el protagonisme de lectura, de la conversa a l'alumnat.
- Recollir, matisar i fer progressar l'expressió de l'alumnat.
- Vetllar per la participació i inclusió de cada alumne en la conversa.

4.4. Abans de començar a llegir

Volem insistir en alguns aspectes que considerem claus abans de començar a llegir el llibre:

- Compartir amb l'alumnat per què hem triat aquest llibre per llegir-lo tota la classe.
- Quin és l'objectiu de lectura inicial que ens proposem, objectiu que pot anar modificant-se o variant al llarg de la lectura, que anirem comprovant i que revisarem en finalitzar el llibre.
- Establir unes normes compartides i consensuades en grup per aconseguir un clima relaxat i adequat per la lectura.
- Presentar un temps i uns compromisos de lectura i consensuar-los.
- Assegurar que tot l'alumnat té les eines necessàries per gaudir i sentir-se segur davant la lectura.
- Assegurar la comprensió de tot l'alumnat: detectar dificultats de vocabulari, d'estructura, d'argument, etc.
- Esbrinar, descobrir i compartir característiques pròpies de l'autor: il·lustració, expressió del text....
- Garantir la flexibilitat per adaptar les activitats que plantegem a la diversitat de l'aula.

Les propostes que trobareu a continuació pretenen que els alumnes:

- gaudeixin de la lectura,
- descobreixin un nou autor i noves lectures,
- conversin sobre la novel·la,
- s'expressin mitjançant diferents llenguatges, en especial l'artístic, posant en valor les il·lustracions de la lectura,
- reflexionin sobre alguns dels aspectes que defineixen l'estil de l'autor,
- es familiaritzin amb el llenguatge literari.

Les propostes didàctiques que es proposen en aquesta guia didàctica, com hem comentat, segueixen els tres moments del procés lector: abans de llegir, durant la lectura i després de llegir.

En aquesta guia trobareu dues icones que poden ajudar-vos a l'hora d'interpretar i portar a terme les propostes:

	<p>Propostes per recollir, escriure, dibuixar...</p> <p>Cada docent les pot adaptar a les necessitats de l'alumnat. Ens permeten assegurar la comprensió de la lectura. Es recomana que cada alumne reculli aquestes activitats en un dossier</p>
	<p>Propostes que ens serveixen per recapitular, recuperar informació... Són activitats que queden obertes i que es reprenen en diversos moments del procés lector. Recomanem habilitar un espai a l'aula on aquestes activitats siguin ben visibles. En diem racó del llibre que estem llegint, però cada docent el pot personalitzar amb el títol del llibre o amb el nom que s'acordi conjuntament amb el grup classe.</p>

4.5. Recull de propostes

- **Abans de la lectura**

- Activitat 1. La coberta
- Activitat 2. El títol
- Activitat 3. L'autor

- **Durant la lectura**

Inici (capítols 1-2)

- Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol
- Proposta 1 de l'inici. Els personatges
- Proposta 2 de l'inici. El paisatge
- Proposta 3 de l'inici. Què li passa a l'Abel?
- Proposta 4 de l'inici. Què ha passat a l'inici de la història?

Nus (capítols 3-17)

- Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (3-7)
- Proposta 1 del nus. L'illa
- Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (8-17)
- Proposta 2 del nus. Les emocions i els records
- Proposta 3 del nus. Els personatges II

- Proposta 4 del nus. L'Abel
- Proposta 5 del nus. El llibre dins del llibre
- Proposta 6 del nus. L'illa II

Desenllaç (capítols 18-20)

- Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (18-20)
- Proposta 1 del desenllaç. El retorn
- Proposta 2 del desenllaç. El gat
- Proposta 3 del desenllaç. La casa i l'Amanda

- **Després de la lectura**

- Proposta 1. Comprovem les hipòtesis inicials
- Proposta 2. El mocador
- Proposta 3. El futur
- Proposta 4. Les il·lustracions
- Proposta 5. William Steig
- Proposta 6. Recomanem el llibre

4.6. El diari de l'Abel

És una proposta alternativa, oberta, adaptable, modificable per treballar el llibre amb els alumnes i acompanyar la lectura. Recull activitats simplement esbossades que porten l'alumne a establir connexions amb el personatge i la història, però també a pensar i reflexionar com ho fa l'Abel.

La presentació de la proposta amb els alumnes requereix un context suficientment motivador i que alhora resulti significatiu i versemblant. Podríem partir d'una explicació com aquesta:

“Un dia l'Abel passejant per l'illa fa una gran troballa: troba una llibreta en blanc, dos llapis, una maquineta i una goma. Segur que un ésser gran, intel·ligent i despistat se'ls devia oblidar o li devien caure. Era just el que necessitava! Decidit com estava a ocupar-se el temps, cada dia dedicava una estona a escriure el que li passava, a recollir els seus pensaments o les idees que li venien al cap. Tenia l'esperança que, quan tornés casa, a tothom li agradaria llegir el seu diari i saber les seves aventures i desventures a l'illa.”

Què us semblaria fer d'Abel i fer realitat aquest diari?

Com veieu és important incloure un repte final per a l'alumnat. Seria convenient plantejar de fer el diari quan el grup-classe ja hagi començat a llegir el llibre i estigui de ple immers en la lectura.

El diari s'ha de redactar en primera persona per ser versemblant, però també per a implicar cada cop més a l'alumnat. Poden crear-se pàgines noves que el mestre plantegi a partir de les converses i els temes que es comentin i sorgeixin a l'aula, i també cadascú pot afegir les pàgines que cregui convenientes per al seu diari. Trobareu aquest diari a l'annex d'aquesta guia.

La proposta que us fem també permet crear un diari entre tots, seleccionar del diari de cadascú pàgines per al diari que fem entre tots, desenvolupar encàrrecs llançats a l'aula per recollir al diari i que voluntàriament algú o alguns alumnes decideixen tirar endavant... La idea és, com us dèiem, estimular la imaginació i la creativitat amb unes quantes pàgines que poden anar evolucionant.

Ens imaginem també un diari on es pot escriure i es pot dibuixar, on es poden enganxar fotografies, fulles de bedoll, fer mapes de l'illa...

L'estructura d'un diari permet també treballar aquest gènere textual caracteritzat, entre altres aspectes, per l'ús de la primera persona, i l'escriptura en capítols o dies que tenen una unitat temporal i que en aquest cas corresponen a l'any que l'Abel va estar a la seva illa. Cada proposta es pot encapçalar amb un títol, que, com hem dit, vol estimular l'escriptura, però que també tothom té la llibertat de canviar o modificar.

La pàgina "Com hem sento?" és un full que es pot repetir en diferents moments de la lectura i recollir-se diverses vegades al diari. Vol ser un termòmetre de les emocions i estat d'ànim de l'Abel que cal registrar indicant, com si de la temperatura es tractés, el nivell al qual arriba l'Abel en aquell moment de la història. Els cercles amb les cares de l'Abel pretenen acompanyar aquest termòmetre amb un suport visual del seu aspecte (són per retallar i enganxar). En la mateixa pàgina recollim un post-it que vol ser l'evidència que hem trobat a la lectura aquest estat d'ànim. Per últim, l'espai per escriure vol recollir una justificació de per què se sent així, què li ha passat per estar d'aquesta manera.

Aquest termòmetre de les emocions també pot tenir una versió col·lectiva: recollir-lo en un mural o en un cordill a l'aula, on anirem penjant aquestes etiquetes i post-its fins a completar la lectura. Al final del llibre podem valorar i veure el que ha representat per l'Abel ser un naufrag en una illa deserta.

I també es pot fer... i també... Deixeu volar la vostra imaginació i la dels vostres alumnes llegint *L'illa de l'Abel*.

5. Abans de la lectura

Seguiment trobareu algunes propostes per motivar la lectura de la novel·la.

Com hem comentar anteriorment, és molt important planificar el temps que dedicarem a la lectura del llibre. Cada docent seleccionarà aquelles propostes que s'ajusten més a les necessitats dels seus alumnes o als continguts que es volen treballar. El docent també haurà de decidir com fracciona la lectura per capítols i quin tipus de lectura els proposa. Recomanem simultaniejar la lectura individual, la lectura en veu alta per part dels alumnes i la lectura expressiva per part de la docent.

És molt important, també, crear un clima d'aula adequat perquè la lectura sigui el més plaent possible.

Doncs comencem... Bona lectura!

PROPOSTA 1: LA COBERTA

Durant aquesta proposta és important que els alumnes observin, interpretin, manipulin... la coberta de la novel·la. La coberta és el primer que ens arriba quan ens aproximem a un llibre, constitueix la seva carta de presentació, el vestit...

Dedicar uns moments a la coberta ens ajudarà a motivar la lectura, però també ens donarà el tret de sortida per iniciar conjuntament el procés lector.

Proposem que els alumnes agafin el llibre, sigui de manera individual o per parelles i el deixin a sobre la taula. Poden observar:

- Com és la coberta?
- Què destaca?
- Quins colors hi ha?
- Què us suggereix?
- ...

Es podem dedicar uns 10 minuts a l'observació, a continuació el docent pot recollir els comentaris dels alumnes i compartir-los utilitzant l'aplicació [mentimeter](#). També es poden recollir les paraules clau i deixar-les per escrit al racó del llibre.

A la coberta hi ha una imatge que segurament encara no hem comentat, la poden descriure, per exemple: és un ratolí petit que és sobre una branca d'un arbre en plena nit, assegut en una posició de recolliment i amb la mirada perduda...

Els alumnes poden intentar pensar, recrear, dibuixar... l'entorn on se situa aquest ratolí.

No hi ha una única resposta correcta... segur que tot l'alumnat trobarà la manera d'expressar les seves idees. Aviat podran comprovar les seves hipòtesis...

També poden observar i tocar el format del llibre, és important compartir amb l'alumnat com és l'edició:

- Material
- Mida
- Enquadernació
-

PROPOSTA 2: EL TÍTOL

Fetes les primeres investigacions, observacions... sobre la coberta, ara farem que els alumnes es fixin en el títol.

L'illa de l'Abel

Del títol destaquen dues paraules: ILLA i ABEL

- Quina informació ens donen aquestes paraules?
- Quina història ens deu explicar aquest llibre?

Dedicarem un temps per fer hipòtesis sobre el títol, en aquest cas utilitzarem l'expressió artística per representar les idees clau d'aquestes dues paraules, de manera conjunta o també es poden realitzar de manera separada.

ILLA	ABEL

Poden fer aquesta activitat en un full i després exposar els dibuixos.

Realitzant aquestes primeres hipòtesis ens anem aproximant a l'argument de la lectura, és important guardar les evidències de les dues primeres propostes per poder fer-ne les comprovacions més endavant.

PROPOSTA 3: L'AUTOR

Encara ens centrem en la coberta, per observar les lletres que ens indiquen el nom de l'autor i l'il·lustrador, busquem el seu nom:

Autor: [William Steig](#)

Traductor: [Xavier Pàmies](#)

Ara sí, obrim el llibre, mirem les contracobertes, i al passar pàgines ens trobem amb la foto i un petit text que és la biografia de l'autor.

És interessant fer una lectura en veu alta i col·lectiva d'aquestes pàgines i poder conversar de manera conjunta sobre l'autor i il·lustrador. William Steig és un dels grans noms de la literatura infantil.

Us proposem algunes preguntes que poden ajudar a guiar la conversa, us animem a gravar-la:

- Heu llegit alguna obra de William Steig?
- Quins aspectes us criden l'atenció de l'autor?
- Què destaqueu de la informació llegida?
- ...

És important poder fer adonar a l'alumnat que, a més d'escriptor, és un gran il·lustrador i que no podem entendre la seva obra sense la combinació entre el text i els dibuixos que l'acompanyen.

6. Durant la lectura

Obrim el llibre per començar la lectura. Us recordem algunes idees importants per poder descobrir el món de William Steig durant la lectura:

- Els capítols són curts i permeten fer una bona lectura, tant en silenci com de manera col·lectiva.

- Dediqueu temps a la lectura però també a observar i a gaudir de les il·lustracions, que ens aporten molta informació i ens ajuden a comprendre el text.
- Convideu els alumnes que es posin en la pell de l'Abel, el ratolí, els sentiments que té, la mida de les coses que observa, les dificultats... és un dels grans reptes de la lectura.
- Ajudeu a visualitzar l'entorn on viu l'Abel, on intenta sobreviure...
- Establiu un primer moment de lectura en silenci i després en veu alta, per assegurar la comprensió i l'acompanyament de tot l'alumnat.
- Seleccionem les propostes que ajudaran a reforçar la comprensió del text.

A continuació, destaquem els tres moments que creiem que ajudaran a guiar la lectura:

Inici: Capítol 1 i 2. Ens presenta els dos personatges: l'Abel i l'Amanda, també l'acció concreta que desencadena la història.

Nus: Del capítol 3 al 17. L'Abel arriba a un entorn desconegut, un lloc totalment nou on té dos reptes: sobreviure i pensar la manera com tornarà a casa per veure la seva estimada. Som testimonis dels seus dubtes i pors, però també de les esperances i oportunitats que té davant d'aquesta nova aventura, i dels nous amics que coneix.

Desenllaç: Del capítol 18 al 20. Ens explica el camí de tornada a casa de l'Abel per retrobar-se amb la seva estimada Amanda.

Seguidament trobareu una guia per seguir la lectura i també algunes propostes per dinamitzar cada moment de la història.

6.1 Inici

Proposem que els alumnes llegeixin els dos capítols de l'inici en una sola sessió, amb el suport de la guia de lectura. Les propostes de treball es poden fer en una altra sessió. Per desvetllar l'interès dels alumnes i proporcionar un bon model de lectura, la mestra podria llegir un dels dos capítols.

Guia de lectura (Per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol

Capítols 1 i 2. Ens situa els personatges: els dos ratolins, l'Abel i l'Amanda; també ens presenta l'acció que desencadena la història.

	Per observar, compartir, reflexionar...
Abans del capítol 1	<ul style="list-style-type: none"> - Trobem una il·lustració de l'Abel que ens ajuda a visualitzar el protagonista. És interessant dedicar uns minuts a observar-la. Proposem que els alumnes facin entre tots una descripció oral. - Poden començar a fer alguna inferència... com deu ser? A què es deu dedicar? On deu viure?... - És interessant que els alumnes observin que l'Abel va vestit com un senyor, per tant, estem davant de la personificació

	d'un animal.
Capítol 1	<ul style="list-style-type: none"> - Demanarem als alumnes que visualitzin el paisatge de l'entorn on es desenvolupa l'escena del pícnic on celebren el seu primer aniversari de casats. - Llegiu en veu alta algun dels fragments del text, per exemple: <i>"El cel estava cobert de núvols..."</i>. <i>"Mentre passejava entre els arbres i observava la vegetació..."</i>. - Teniu recomanacions per llegir en veu alta: https://www.lecturaenveualta.cat/recursos-2/
Capítol 1 i 2	<ul style="list-style-type: none"> - La lectura del primer capítol ens permet descobrir lèxic sobre el temps, la tempesta, la pluja. És interessant poder compartir el significat, per exemple: <ul style="list-style-type: none"> - Cel cobert de núvols - S'havia girat vent - Una ràfega violenta - ... - Els alumnes poden incorporar més paraules, frases... (proposta 2)
Capítol 2 Pàg. 10	Cal situar-se en el pensament de l'Abel i en el moment concret en què decideix anar a buscar el mocador: pensem que és un dels moments CLAU de l'obra.
Capítol 2 Pàg. 12 i 13	<ul style="list-style-type: none"> - Recomanem fer la lectura expressiva d'aquestes pàgines, segur que ajudaran els alumnes a posar-se en la pell de l'Abel i compartir amb ell els sentiments que té: por, dubtes, inseguretat, descontrol... - A la pàgina 13 el protagonista es fa algunes preguntes que els alumnes poden intentar respondre: - "¿Quant temps podia durar, allò? ¿Quant temps podia resistir-ho?"
Capítol 2	<ul style="list-style-type: none"> - Les il·lustracions són en blanc i negre. Agraden als alumnes? - Podeu plantejar la pregunta següent: Us imagineu que les il·lustracions del segon capítol de la tempesta fossin en color? - Els alumnes poden reproduir algunes de les imatges amb els colors que corresponguin segons la situació que viu l'Abel.

Després de llegir aquests dos capítols (recomanem que es llegeixin seguits), farem una aturada per fer algunes de les activitats que es proposen a continuació. Cada docent triarà aquelles que consideri més adequades per al seu grup.

PROPOSTA 1 DE L'INICI: ELS PERSONATGES

Des del primer moment l'autor ens presenta els dos ratolins protagonistes de la història: l'Abel i l'Amanda. Durant els dos primers capítols comencem a tenir informació de com són pel text i per les il·lustracions.

Us atreviu a fer la descripció de l'Abel i l'Amanda? Doncs comencem!

ABEL	AMANDA
<ul style="list-style-type: none">• Què ens diu el text?• Què sabem per com es comporten, pel que fan?• Què observem a les il·lustracions?	<ul style="list-style-type: none">• Què ens diu el text?• Què sabem per com es comporten, pel que fan?• Què observem a les il·lustracions?
<p>Descripció</p> <p>L'Abel és un ratolí casat amb l'Amanda.</p>	<p>Descripció</p> <p>L'Amanda és una ratolina casada amb l'Abel.</p>

És interessant que aquesta activitat la facin en grup. Cada grup farà la descripció d'un personatge i després es posarà en grup. Es pot fer oralment o per escrit, les tres preguntes poden servir de guió. Un grup exposa la seva descripció i la resta de grups que han descrit el mateix personatge la completen.

En aquests dos capítols s'introdueixen els dos protagonistes. La caracterització d'aquests personatges s'ha iniciat, però es podrà completar al llarg dels següents capítols. Estaria bé deixar en el racó destinat al *llibre que estem llegint* un mural on els alumnes puguin anar afegint, a mesura que vagin avançant en la lectura, la informació que obtenen dels dos personatges. Ja hem introduït, en aquesta primera activitat, de quina manera poden aconseguir aquesta informació.

Què sabem de l'Abel?	Què sabem de l'Amanda?

PROPOSTA 2 DE L'INICI: EL PAISATGE

Un altre personatge de la història és el paisatge, el bosc amb els canvis que fa al llarg dels dos primers capítols, d'un dia de sol passa a un dia de tempesta, pluja... és interessant poder reflexionar conjuntament sobre la transformació de l'entorn i els seus colors. Després en poden fer la representació.

Per guiar l'activitat es pot suggerir que els alumnes es fixin com l'autor descriu al llarg dels dos capítols:

- El cel
- El vent
- La pluja
- La tempesta
- La vegetació

Inici del capítol 1	Final capítol 1	Capítol 2

Amb aquesta activitat els alumnes comprovaran la riquesa i la precisió lèxica que utilitza l'autor perquè els lectors s'imaginin, gairebé com si estiguessin veient una pel·lícula, l'espai on s'inicia la història.

Aquesta activitat també es pot fer per grups. En agrupacions de 5 ompliran el quadre. Cada membre rellegirà fragments dels capítols seleccionant un dels elements del guió. Després ho posaran en comú. Es pot deixar un dels treballs dels alumnes en el *racó del llibre que estem llegint*. Ens servirà per comentar l'activitat i introduir una de les característiques de l'estil de l'autor pel que fa al tractament del llenguatge.

PROPOSTA 3 DE L'INICI. QUÈ LI PASSA A L'ABEL?

Acabem el capítol 2 amb moltes preguntes i incògnites...

El text introdueix unes frases finals i unes il·lustracions que fan pensar sobre l'Abel:

Va adormir-se cargolat al voltant del clau rovellat, indiferent als embats del vent i la pluja contra el seu jove cos exhaust.

Dediquem una estona a pensar en el jove ratolí: Què li ha passat?

Utilitzarem l'estructura cooperativa 1-2-4 per fer-ho:

- Primer l'alumnat pensa de manera individual.
- Es comparteix en parelles.
- S'organitzen grups de quatre, dues parelles per posar en comú les idees. Entre els quatre consensuen un petit relat sobre l'Abel.

Els alumnes escriuen de manera conjunta una hipòtesis final i la recullen al *racó del llibre que estem llegint*.

PROPOSTA 4 DE L'INICI. QUÈ HA PASSAT A L'INICI DE LA HISTÒRIA?

Proposem resumir oralment què ha passat en aquests dos capítols. Per fer-ho podem agafar de referència les 6 il·lustracions dels dos capítols. Es pot fer col·lectivament.

Un cop fet el resum ens servirà per:

Veure quina estructura té l'inici d'una història:

- Presentació dels protagonistes.
- Presentació de l'espai i el temps on passa.
- Presentació d'una situació estable.

- Presentació de l'acció que trenca la situació estable i desencadena el nus.
- Presentació de la nova situació.

Veure la importància que tenen les il·lustracions, ja que representen els moments clau de la història (una altra característica del llibre).

6.2 Nus

Del capítol 3 al 17. L'Abel arriba a un entorn desconegut, un lloc totalment nou on té dos reptes: sobreviure i pensar en la manera com tornarà a casa per veure la seva estimada. Som testimonis dels seus dubtes, pors, però també de les esperances i oportunitats que té davant d'aquesta nova aventura i dels amics que coneix.

Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (3-7)

	Per observar, compartir, reflexionar...
Capítol 3	<ul style="list-style-type: none"> - Proposem que els alumnes es fixin en la descripció que fa l'Abel de l'entorn on està en aquell moment. Preguntarem: <i>Quina és la visió que té el ratolí des d'una fulla d'un arbre?</i> - És important que els alumnes reconstrueixin l'itinerari que ha seguit l'Abel fins a dalt de l'arbre perquè entenguin en quina situació tan delicada es troba. - El capítol acaba explicant quins dos problemes té: haver-se quedat aïllat i tenir gana. Quin dels dos problemes resol l'Abel? Com ho fa? - Recordeu als alumnes que tenen el mural per anar anotant què saben dels protagonistes. A la pàgina 18 sabem quin és el nom complet de l'Abel: Abelard Hassam di Chirico Flint, dels Flint de Mossville. Què es pot inferir a partir d'aquesta informació? - Al final del capítol l'Abel es defineix a ell mateix com un ratolí amb força, valentia i intel·ligència. Ens trobem amb un personatge amb una autoestima alta. - A partir d'ara, la informació que obtinguin de l'Amanda la sabran a través dels pensaments de l'Abel. Recordeu que l'han d'escriure al mural que s'ha iniciat anteriorment.
Capítol 4	<ul style="list-style-type: none"> - En aquest capítol l'Abel entén què li ha passat i on es troba, perquè ho entenguin els alumnes es podria fer un esquema a la pissarra de l'illa i del riu. - L'Abel és optimista. Què espera que passi? - Quan pren consciència que segurament no vindran a buscar-lo, veu que la solució és intentar creuar el riu. Si a l'inici el paisatge

	<p>esdevé un personatge més, ara el riu farà la mateixa funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El riu: com es pot travessar un riu? Proposeu que els alumnes facin una llista d'idees. Ah!, i si fossis un ratolí què faries? <p>Fer aquestes hipòtesis en aquest moment és cabdal, ja que fins al capítol 7 l'Abel buscarà diverses maneres de creuar el riu. Haver-hi pensat abans i haver fet propostes ajudarà els alumnes a entendre els capítols següents i a llegir-los amb interès: intentarà l'Abel algunes de les solucions que han dit els alumnes?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proposem que al racó del <i>llibre que estem llegint</i> pengeu un altre mural que reculli les propostes dels alumnes en una columna i en una altra les que intenta l'Abel. <p>El primer que prova és creuar-lo nedant.</p> <p>De seguida veu que necessita una embarcació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recupera la post amb el clau i hi posa un timó. - Construeix una embarcació, un rai amb timó i vela. - Construeix un catamarà amb rem.
Capítol 4	<ul style="list-style-type: none"> - Durant la construcció de l'embarcació, l'Abel utilitza el seu potencial com a ratolí, per exemple, les dents del rosegador. - És un bon moment per iniciar una petita cerca o recordatori sobre els ratolins: característiques, alimentació, relació entre ells... (proposta 4 del nus). - Podeu fer observar que en la personificació del personatge, l'autor ha mantingut moltes de les característiques dels ratolins.
Capítol 5	<ul style="list-style-type: none"> - L'Abel s'adona que no podrà travessar el riu amb una embarcació. - L'Abel es fa la pregunta següent: "si no és nedant o amb alguna embarcació, com es travessen els rius?" - Reviseu el mural per si els alumnes en les seves hipòtesis havien proposat altres maneres de travessar un riu que no sigui nedant i amb una embarcació. Si no n'havien pensat cap, ara és el moment de pensar-ne alguna. - Quines coses feia l'Abel a casa seva, quines pot fer a l'illa? - Què li segueix preocupant? - Com troba consol a la seva situació? - L'Amanda segueix estant molt present. Què representa el seu mocador per a l'Abel?
Capítol 6	<ul style="list-style-type: none"> - A l'inici del capítol, hi ha diverses preguntes que es fa l'Abel... Per què es fa aquestes preguntes? - Podem plantejar les preguntes següents: <i>Quina informació ens donen del protagonista?</i>

	<p><i>Quants dies fa que és a l'illa?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Comença a pensar que pot construir un pont. <p><i>Com ho farà? Havíeu pensat en aquesta alternativa?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - El pensament de l'Abel se'n va un altre cop cap a l'Amanda. En quin sentit? - A les il·lustracions de la pàg. 47, hi apareix un tronc. Per què l'utilitzarà l'Abel? Per què canvia el lloc on dormia? - S'adorm satisfet. Per què? (ha cobert les necessitats bàsiques, ha trobat un refugi i té les esperances posades en la construcció d'un pont amb la corda).
Capítol 7	<ul style="list-style-type: none"> - Ha funcionat la construcció del pont amb la corda? Els alumnes poden reproduir a petita escala com seria aquest pont. - Què intenta a continuació? Funciona? - Repasseu en el mural tots els intents que ha fet l'Abel per travessar el riu.
Capítol 7	<ul style="list-style-type: none"> - El record de l'Amanda sempre és present. Recordeu el paper que té el mocador? - Quina informació podem saber de l'Amanda?

Abans de continuar la lectura... amb el capítol 8.

Us convidem a fer una parada a la lectura, per deixar un moment per a la creativitat, per pensar i fer una llista:

De quines maneres l'Abel pot intentar anar-se de l'illa?

Les podeu escriure, sigueu creatius!

Ja n'han sortit moltes, però el ratolí és tossut i no es rendeix. Hi continua pensant...

PROPOSTA 1 DEL NUS. L'ILLA I

Durant la lectura dels primers capítols ens comencem a fer una mica la idea de com és l'espai on l'Abel ha arribat després de l'incident de la tempesta.

Proposem que els alumnes facin la descripció de l'illa, ja que gairebé és un personatge més. Durant els diferents capítols n'aniran descobrint la imatge.

Per fer-ho, els alumnes poden seguir la dinàmica següent:

- Escriviu en un paper els diversos elements naturals que troba l'Abel.

- Feu una pluja d'idees amb les paraules que heu escrit, feu-ne un recull a la pissarra, la PDI o una cartolina.
- Trieu unes 20 paraules per fer la primera descripció de l'illa, de manera individual o per parelles.
- Feu una lectura en veu alta de les descripcions fetes.
- Trieu quatre d'aquestes descripcions i feu quatre grups per començar a crear quatre maquetes de l'illa.
- Torneu a llegir les descripcions, feu la llista de materials i un petit esquema de com representarem l'illa.
- Podeu utilitzar l'esquema que heu fet sobre com és l'illa que heu fet al capítol 4.
- Comenceu a fer la maqueta amb el material que heu demanat, és important que seguiu la descripció feta anteriorment per escrit.
- Acabeu la construcció de les maquetes i les deixeu preparades per continuar al final dels capítols del nus, completant els diferents elements i aspectes que descobrireu durant la lectura.

Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (8-17)

	Per observar, compartir, reflexionar...
Capítol 8	<ul style="list-style-type: none"> - L'Abel vol anar-se de l'illa. Quins nous plans traça? Funcionen? - L'Abel aconsegueix fer foc. En què millora el seus dia a dia? - La nota argila. Us imagineu que esteu en una illa deserta com l'Abel, quin missatge escriuríeu?
Capítol 8	<ul style="list-style-type: none"> - Fareu observar als alumnes les il·lustracions de la pluja i la nit. Podeu preguntar: <i>Quins colors creieu que falten en aquestes imatges?</i> <i>Podeu reproduir-les o crear-les, segons us les imagineu.</i> <i>Incorporeu els colors que descriu el text.</i> - Quin és l'estat d'ànim de l'Abel? - Com acaba el capítol? Quina importància creus que té el somni de l'Amanda?
Capítol 9	<ul style="list-style-type: none"> - El capítol comença amb el somni de l'Abel i els missatges mentals que envia a l'Amada. <p>Direu als alumnes:</p> <p><i>Imagineu-vos la conversa amb l'Amanda, us animeu a representar-la? Podeu fer un dibuix, un escrit, una petita</i></p>

	<p><i>representació teatral, una gravació. Podeu utilitzar també la tècnica d'animació STOP MOTION.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - L'Abel encara no ha abandonat la idea de fugir de l'illa. Quin nou pla prepara? Funciona? - Per què no se sent sol l'Abel? (té les "visites de l'Amanda", el seu estel i el bedoll). - Què fa per trobar-se més acompanyat? (Les figures amb argila de la seva família).
Capítol 9	<ul style="list-style-type: none"> - Preparació per a l'hivern: els alumnes poden fer una llista de totes les coses que fa l'Abel per preparar-se per passar els mesos de més fred a l'illa. - L'Abel no té calendari i perd la noció dels dies, però sap que està canviant d'estació. Podem proposar als alumnes que busquin de quina manera l'autor descriu aquest canvi. Per exemple: "arbres encesos per l'incendi de la tardor". Què ens vol transmetre? - Quines dues troballes fa l'Abel? Creus que seran importants? - L'Abel diu que per "l'illa havia passat algun animal gros". A qui es refereix? - L'Abel sap llegir. Què ens aporta aquesta informació?
Capítol 10	<ul style="list-style-type: none"> - L'Abel fa plaques d'argila amb missatges perquè si algú arriba a l'illa el trobi. Proposeu que els alumnes provin de fer plaques d'argila i escriure missatges. La lectura dels capítols 9 i 10 els poden ajudar a fer-ho. <i>Què hi posareu?</i> <i>On les posareu?</i> - A la pàg. 74 l'autor ens fa una relació de tots els sons als quals l'Abel s'ha acostumat a escoltar a l'illa. <i>Quins són?</i> <i>Què representa per a ell el so del rellotge?</i> - Com ocupa el temps l'Abel? - A quin perill s'ha d'enfrontar l'Abel? Considereu que és un ratolí intel·ligent? - Quins dos sentiments viu intensament al final del capítol? Amb quines paraules els descriu l'autor? (terror i rancúnia).
Capítol 11	<p>El docent pot plantejar les preguntes següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'Abel es prepara per passar l'hivern. Què fa? - Quines emocions té quan troba una ploma del mussol? Sabríeu dir què és un encanteri? Per què creu que li servirà? - Quins sentiments li desvetlla veure el mussol a dalt de

	<p>l'arbre?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Per què considera l'Abel que són repugnants els animals que enumera al final de la pàgina 85?
Capítol 12	<ul style="list-style-type: none"> - L'Abel parla sol. Per què creieu que ho fa? Pot tenir alguna relació amb el fet de trobar-se sol? - L'hivern ha arribat. Quin canvis apareixen al paisatge de l'illa? - El llibre que està llegint l'Abel tracta d'una guerra, què en pensa? - L'autor ens descriu una lluita aferrissada entre l'Abel i el mussol. Què podem inferir sobre el caràcter de l'Abel?
Capítol 13	<ul style="list-style-type: none"> - Les il·lustracions de l'hivern de les pàgines 94 i 101 ens permeten tornar a gaudir de William Steig com a il·lustrador. Feu comentar aquestes imatges. Quina sensació els provoquen? - Podeu proposar als alumnes que observin la il·lustració de la pàg. 97 i que busquin en el text el fragment que descriu aquesta imatge. Després la poden comentar. - L'Abel es posa malalt. Com ho explica l'autor? - Com se sent l'Abel a l'hivern? Com està el seu ànim?
Capítol 14	<ul style="list-style-type: none"> - I a la primavera? Com se sent l'Abel? Torna l'esperança! Quins elements, aspectes afavoreixen aquest canvi? - En aquest capítol apareix un nou personatge: el gripau! Quin paper tindrà en la vida de l'Abel? Com és?
Capítol 15 i 16	<ul style="list-style-type: none"> - Aquests capítols ens parlen dels valors de l'amistat entre l'Abel i el Gower (el gripau). Dos animals ben diferents que intenten sobreviure a l'illa. Proposeu que els alumnes facin dues columnes per descobrir les seves diferències, però també aquells aspectes que els són comuns. - Els lectors també saben més coses de l'Abel i de l'Amanda perquè l'Abel li ho explica al seu nou amic. - En acabar el capítol 15 el Gower li diu a l'Abel quina pot ser la seva vocació. Com ho descobreix? - En el capítol 16 hi ha un diàleg molt emotiu entre l'Abel i el Gower, tres alumnes se'l podrien preparar i fer-ne una lectura expressiva als seus companys. - En acabar aquest capítol, l'Abel experimenta dos sentiments molt intensos: la pena i la solitud. En podem parlar en grups o tots junts...
Capítol 17	<p>Un element que ha anat sorgint al llarg del text són les escultures d'argila que l'Abel fa de la seva família, del gripau,</p>

	<p>i per últim de les plantes.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Per què fa les escultures? - Què representen?
Capítol 17	<p>A final del capítol, l'Abel ens anuncia que ha arribat el dia de començar el camí de retorn cap a casa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com és que ho decideix? Què ha passat? - Quan temps s'ha estat a l'illa?

PROPOSTA 2 DEL NUS. LES EMOCIONS I ELS RECORDS

Des del moment en què l'Abel cau de la cova i comença el seu viatge cap a l'illa ens mostra les seves emocions i els seus records, per exemple:

Records:

- El relat de la boda amb l'Amanda.
- El mocador de l'Amanda que sempre l'acompanya.
- Les escultures de la seva família.
- El somni.
- ...

Aquesta petita llista dels records ens apropen a les emocions que sent l'Abel i ens ajuden a personificar el petit ratolí, un dels trets d'identitat de William Steig.

Entre tots poden fer memòria dels diferents records i emocions que l'Abel té durant el seu confinament a l'illa. Si la memòria els falla, poden repassar els capítols, fixant-se en les il·lustracions.

Un cop tinguin la llista dels records i de les emocions que ha sentit l'Abel a l'illa, poden pensar en algun record seu i manifestar quina emoció els genera quan hi pensen.

Us proposem crear un ambient relaxat a l'aula: escoltar música, tancar els ulls... i demanar que pensin en aquelles coses que els fan sentir contents, tristos, etc.

Ho poden escriure, gravar, dibuixar... Feu un recull d'emocions i records. Una bona manera de comunicar la feina que us proposem és recollir-la en un podcast i fer-ne difusió.

PROPOSTA 3 DEL NUS. ELS PERSONATGES II

Durant el temps que viu a l'illa, l'Abel es troba amb dos personatges que l'acompanyen d'una manera ben diferent:

- El mussol (enemic)

- El gripau (amic)

Tant la il·lustració com el text, ens permeten tenir una visió dels personatges.

Com descriuríeu els dos animals des de la visió del ratolí, des de la seva mirada?

Mussol

Gripau

Quins sentiments i emocions provoquen aquests dos personatges en el protagonistes? Aquesta pregunta es pot resoldre col·lectivament.

PROPOSTA 4 DEL NUS. L'ABEL

L'Abel és un ratolí. Durant la lectura del nus hem sabut moltes més coses d'aquest personatge i hem pogut entendre el seu comportament, les dificultats en què es troba...

Ja hem comentat que, malgrat la personificació del personatge, l'autor no ha prescindit d'algunes de les característiques de l'animal. Quina informació poden extraure a partir del llibre? Per exemple, en el capítol 3 ens parla del menú del ratolí i com s'adapta per poder sobreviure.

Els alumnes poden fer una petita recerca sobre les característiques d'aquest rosegador, les poden recollir en una llista o poden realitzar una petita infografia utilitzant, per exemple, el [canva](#).

- Quines de les característiques del rosegador ha recollit l'autor en el comportament del protagonista?
- Què el diferencia?

PROPOSTA 5 DEL NUS. EL LLIBRE DINS DEL LLIBRE

En el capítol 9 i 10 l'Abel troba un llibre a l'Illa, la lectura l'ajuda a sobreviure i el manté viu davant les diverses adversitats.

El llibre és un dels motius que el permet viure amb certa esperança. Per què?

Us proposem que els alumnes facin de detectius...

A la pàgina 71 surt el títol del llibre: *Fills i filles*.

- De quin llibre es tracta? Aquest llibre existeix?

Podeu proposar que el busquin. Comenteu amb els vostres alumnes que pot ser que el llibre que estigui buscant no estigui traduït al català, si no el troben, el poden buscar en altres llengües.

L'Abel llegeix cada dia un capítol i comenta el que llegeix. Entre tots, poden fer memòria:

- Quin són els personatges del llibre? (Ossos).
- De què tracta el llibre? (Comença amb una festa de disfresses, hi ha alegria, però plana l'amenaça d'una guerra, el protagonista està enamorat i ha d'anar-se'n a la guerra...).

Un altre joc que podeu realitzar és fer una llista conjuntament a la pissarra de llibres, còmics, contes... on els protagonistes siguin RATOLINS.

Històries on els ratolins siguin protagonistes...

PROPOSTA 6 DEL NUS. L'ILLA II

La primera proposta del nus, que us hem fet anteriorment, ha estat començar a dissenyar, crear... una maqueta de l'illa partint de la descripció i la visió que té el protagonista de l'obra, tant pel text com per les il·lustracions.

Ara que l'Abel ens anuncia el seu desig de començar el retorn cap a casa, els alumnes poden acabar de reajustar les maquetes que han creat i introduir els nous elements que han anat descobrint durant els últims capítols.

Poden acabar aquest procés de creació amb la descripció de l'illa amb veu en off o adjuntant un text a les maquetes.

6.3 Desenllaç

Del capítol 18 al 20. Ens explica el camí de tornada a casa de l'Abel per retrobar-se amb la seva estimada Amanda.

En la lectura del desenllaç és molt important fer observar les il·lustracions que acompanyen al text, ja que ajudaran a emfatitzar més la lectura. També ajuden a copsar les emocions (molt intenses) dels protagonistes.

Guia de lectura (per observar, compartir, reflexionar...). Capítol a capítol (18-20)

	Per observar, compartir, reflexionar,...
Capítol 18	- Abans de llegir els capítols que venen a continuació... Heu pensat quin podia ser el desenllaç?
Capítol 18	- Podem convidar els alumnes a fer una lectura dramatitzada de les pàgines del capítol. En especial, de la 131 i la 132, ja que ens permet reviure la intensitat del camí de retorn de l'Abel. - Quin és l'estat físic i anímic de l'Abel quan contempla l'illa on ha viscut un any? - Ara que l'Abel torna a casa, quins dubtes li venen al cap? Els trobeu comprensibles? - Al final del capítol 18 hi ha dues imatges que fan patir... Després de tants esforços, us esperàveu això? - Quin sentiment us ha provocat aquesta imatge? - També poden fer hipòtesis: Què passarà a continuació? - El ratolí tot sovint es fa preguntes. Quines preguntes es podia haver formulat en aquesta situació?
Capítol 19	- Demaneu que els alumnes comprovin les hipòtesis que han fet. - Per poder endinsar-se més en l'ambient de l'escena entre el gat i el ratolí intenteu recrear l'ambient de nit i calma.
Capítol 19	- Convideu els alumnes que s'imaginin com baixa l'Abel de l'arbre? Podeu expressar-ho oralment o per escrit. - Com acaba el capítol? Com sap cap on ha d'anar per tornar a casa?
Capítol 20	- Com us imagineu el poble de l'Abel? Com és un poble de ratolins?
Capítol 20	- Per què no vol ser vist l'Abel de camí a casa?

PROPOSTA 1 DEL DESENLLAÇ. EL RETORN

Un dels moments clau de l'obra és el moment en què l'Abel comença el camí de retorn cap a casa seva.

Durant aquest camí hi ha diferents aspectes que cal destacar:

- L'esperança, l'esperit de superació, les ganes de lluitar... i en altres moments la sensació de por, de dubte, de cansament...
- Les dificultats físiques que es troba, com les afronta...

Feu una línia cronològica en forma de camí, per poder representar els diferents moments del retorn, ho podeu fer per escrit o representada gràficament... en un suport que es visualitzi de manera col·lectiva.

Una altra opció per reproduir aquest camí i les sensacions que té l'Abel és utilitzar la tècnica d'animació [STOP MOTION](#).

Aquesta proposta la poden realitzar aplicant l'estructura de treball cooperatiu 1-2-4, així partint de les reflexions de cada infant s'anirà consensuant una proposta col·lectiva per representar el camí de retorn.

PROPOSTA 2 DEL DESENLLAÇ. EL GAT

Aquest nou personatge ens aporta misteri, emoció... just en el moment que pensem que el final de la història és imminent i que no hi haurà més sorpreses.

Proposem que, de manera individual, els alumnes facin **la descripció del gat segons la mirada de l'Abel**.

Per recordar com és aquest personatge poden rellegir les pàgines finals dels capítol 18 i el 19.

Es pot plantejar la pregunta següent:

- Quins personatges (animals) no han estat personificats? Quina relació tenen amb l'Abel? (són enemics).

També es pot fer observar que aquests dos personatges mantenen les característiques que els són pròpies.

PROPOSTA 3 DEL DESENLLAÇ. LA CASA I L'AMANDA

Arriba el final de l'aventura de l'Abel, som observadors de l'entrada del ratolí a casa seva mentre l'Amanda és al parc. Els alumnes poden recuperar tots els detalls del final del capítol 20, a més disposen de les il·lustracions per poder comprendre i posar-se en la pell del personatge.

Aquest retorn constitueix una gran notícia per a la parella de ratolins, però també per a tot el poble. Com seria aquesta notícia? Poden fer:

- un telenotícies,
- una piulada,
- una notícia en un diari,
- un postcard.

Aquesta activitat requereix que els alumnes facin una bona síntesi dels fets que ha viscut l'Abel.

Podria començar:

Després de donar per desaparegut l'il·lustre veí de Mossville Abelard Hassan di Chirico Flint, dels Flint de Mossville, ha tornat a casa seva!

(...)

7. DESPRÉS DE LA LECTURA

Acabem de finalitzar la lectura de l'Illa de l'Abel, ara cal recollir tota la feina feta fins ara.

PROPOSTA 1. COMPROVEM LES HIPÒTESIS INICIALS

És el moment de poder comprovar si les hipòtesis inicials que han fet a la proposta 5 d'abans de la lectura eren les adequades.

Després de llegir les hipòtesis que van escriure, ara poden comprovar-les. Recupereu el material on els alumnes van recollir els seus pensaments i reflexions... i amb el mateix suport que van utilitzar anteriorment poden fer una síntesi de l'argument de la lectura.

L'illa de l'Abel *ens explica la història...*

PROPOSTA 2. EL MOCADOR

Hi ha un element clau durant tota l'obra, i que és el desencadenant de l'odissea de l'Abel: el mocador, el mocador de l'Amanda, el mocador de la seva estimada.

Aquest mocador acompanya sempre l'Abel fins que torna a mans de l'Amanda.

- Us imagineu la història explicada, viscuda pel mocador?
- Quines sensacions, viu sent...?

És el moment de poder fer un petit relat amb la seva mirada.

Fins i tot, poden buscar un mocador que els recordi el de la història i així els ajudarà a recrear millor les sensacions i la seva aventura.

Per grups poden triar una seqüència de la història i narrar-la des d'aquest punt de vista. Després es poden posar en comú les narracions i valorar-les.

PROPOSTA 3. EL FUTUR

La història acaba amb el retorn de l'Abel a casa, just en el moment de retrobada amb la seva estimada, l'Amanda.

Ens queden moltes i moltes preguntes per fer, per descobrir....

Vosaltres en teniu algunes? Nosaltres, moltes, per exemple:

- Què es diuen l'Abel i l'Amanda quan es veuen de nou?
- Com ho celebren?
- ...

Els alumnes per parelles poden fer una **llista de preguntes** i després les poden intercanviar, així coneixeran les idees dels altres companys i companyes de la història.

Després poden provar de contestar-ne alguna i retornar les preguntes i les respostes a l'alumnat que primer ha fet la llista.

PROPOSTA 4. LES IL·LUSTRACIONS

Ja hem vist que les il·lustracions tenen un paper important.

Us proposem que demaneu als alumnes que triïn una o dues il·lustracions que els hagin agradat. En grups de quatre poden fer una conversa a partir de les il·lustracions que han seleccionant, els alumnes poden dir per què les han triades, a quina part de l'argument corresponen i quines emocions els han desvetllat.

PROPOSTA 5. WILLIAM STEIG

A les propostes d'abans de la lectura s'han treballat algunes de les característiques de l'obra de William Steig.

Ara seria el moment de poder recuperar la informació que s'ha treballat anteriorment i, partint de l'experiència de la lectura feta de l'obra, us proposem que els alumnes completin la informació de l'autor.

Podeu recollir la feina que faran en diferents formats: des de fer una entrada a l'espai virtual de l'escola, fer una petita exposició a la biblioteca de l'escola amb les seves obres, al passadís de l'escola...

PROPOSTA 6. RECOMANEM EL LLIBRE

En l'enllaç que posem a continuació els alumnes podran veure una videorecomanació del llibre que han llegit. L'ha fet una dinamitzadora de lectura, la Núria Altayó.

<https://bibliotecasantfeliu.blog/2020/06/03/micro-exploradors-dalbums-illustrats-lilla-dabel/7>

Proposem que se la mirin col·lectivament i que n'extreguin les característiques (ho poden fer per grups):

Quin és l'argument del llibre?

- Durada
- Contingut
- Imatges
- Veu en off
- ...

Proposem que ara siguin els alumnes els qui pensin quina recomanació farien a altres nens i nenes de la seva edat. Abans d'escriure-la o enregistrar-la, hauran de parlar entre ells per veure què en destacaran... què els ha sorprès, què els ha agradat... què pot interessar als seus companys...

⁷ Consulta: 21/07/22

Haurem de recordar que no poden desvelar-ne el final, l'important d'una recomanació és que qui la llegeixi o escolti tingui ganes de llegir el llibre.

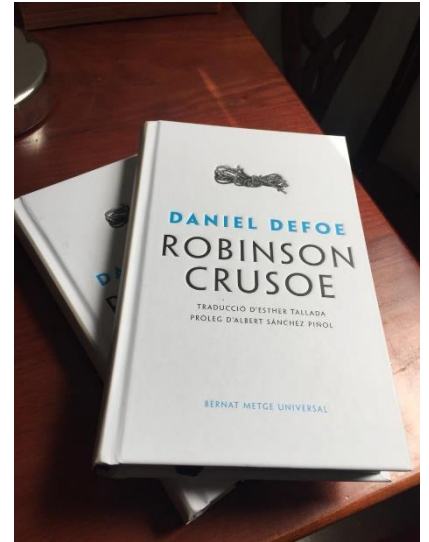
PROPOSTA 7. QUI VA SER ROBINSON CRUSOE?

A la recomanació que els alumnes han analitzat en la proposta anterior, surt la figura de Robinson Crusoe. Pot ser un bon moment perquè els alumnes coneguin aquest referent literari.

Podem demanar que busquin informació del llibre i de les pel·lícules que se n'han fet.

L'important és que coneguin aquest personatge que ha esdevingut un referent literari molt conegut, encara que no s'hagi llegit el llibre ni vist cap de pel·lícules que s'han adaptat a partir de la novel·la.

Per què es compara l'Abel amb el Robinson Crusoe? Què tenen en comú?

PROPOSTA 8. QUIN ÉS EL MISSATGE QUE ENS VOL TRANSMETRE L'AUTOR?

Deixem pel final aquesta proposta. Volem que els alumnes vagin una mica més lluny de l'argument del llibre. En la presentació de la proposta 6, es diu que el llibre es pot considerar un *tractat de filosofia que els nens i les nenes llegiran com un llibre d'aventures*.

Volem ara que els alumnes parlin sobre què ens vol mostrar l'autor amb aquesta novel·la, què ens vol ensenyar?

De quina manera s'enfronta l'Abel a totes les vicissituds? Quina relació hi ha entre el protagonista i la natura? El personatge en diversos moments de la novel·la es fa preguntes força profundes, quina funció tenen?

8. Quadre de continguts

A la taula següent s'indica quins continguts es treballen a cada activitat proposada en aquest dossier:

Contingut	Activitat
Creació d'expectatives sobre l'obra.	Propostes d'abans de llegir.
Exploració del llibre	Proposat 1 d'abans de llegir.
Coneixement de les persones relacionades amb el llibre: l'autor, la il·lustrador i l'editorial.	Proposta 3 d'abans de llegir. Proposta 5 de després de llegir.
Interès i curiositat per mirar i llegir llibres.	Propostes d'abans de llegir.
Inferències i hipòtesis a partir de la lectura del títol.	Proposta 2 d'abans de llegir.
Activació de coneixements previs.	Proposta 2 abans de llegir.
Inferències i hipòtesis a partir de l'observació d'il·lustracions.	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç.
Observació de les il·lustracions per extraure'n les característiques i copsar la funció que tenen en l'obra.	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç Proposta 4 de després de llegir.
Treball de lèxic.	Proposta 2 de l'inici. Camp semàntic de la tempesta.
Elaboració de connexions personals amb els sentiments i les vivències dels protagonistes de l'obra.	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç. Diari de lectura. Proposta 2 del nus.
Aplicació d'estratègies de lectura: recapitulació, visualització, fer i comprovar hipòtesis, fer inferències, reorganitzar la informació...	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç. Proposta 3 i 4 de l'inici. Proposta 1 de després de la lectura.
Anàlisi dels personatges principals i secundaris.	Proposta 1 de l'inici. Proposta 4 del nus.
Anàlisi de l'espai on transcorre el nus.	Proposta 1 i 6 del nus.
El pas del temps.	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç.
Estructura narrativa.	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç.
Representació gràfica de parts de l'argument.	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç.

	Proposta 1 del desenllaç.
Identificació d'elements simbòlics.	Proposta 2 de després de llegir (mocador). Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç.
Nivells de comprensió: literal, inferencial i profunda.	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç. Proposta 8 de després de llegir.
Producció de textos col·lectius i/o individuals utilitzant les TAC si es considera oportú (descripcions, telenotícia, continuïtat de la trama...).	Proposta 1 de l'inici. Proposta 1 del nus. Proposta 3 del desenllaç. Proposta 3 de després de llegir.
Anàlisi i elaboració de la recomanació del llibre.	Proposta 6 de després de llegir.
Reconeixement del valor dels llibres.	Proposta 5 del nus.
Coneixement de referents literaris universals .	Proposta 7 de després de llegir.
Gaudi de la lectura en veu alta	Guia de lectura capítol a capítol de l'inici, el nus i el desenllaç.
Participació en una conversa respectant les opinions dels altres	Totes les propostes.

9. BIBLIOGRAFIA

Departament d'ensenyament. *El gust per llegir a educació infantil i a educació primària*. Departament d'Ensenyament, 2a edició actualitzada: abril de 2016. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/2854> [Consulta: 21.07.2022].

Departament d'ensenyament. *El temps de lectura a primària*. Departament d'Ensenyament, 2014. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/2824> [Consulta:21.07.2022].

Departament d'ensenyament. *La lectura en un centre educatiu*. Departament d'Ensenyament, 2013. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/222> [Consulta: 21.07.2022].

Departament d'ensenyament. *La lectura guiada. Una proposta didàctica per treballar el procés lector a CM i CS*, Departament d'Ensenyament, gener de 2015. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/2826> [Consulta: 21.07.2022].

Departament d'ensenyament. *Parlem de llibres. La tertúlia literària*. Departament d'Ensenyament, 2013. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/2852> [Consulta: 21.07.2022].

Departament d'ensenyament. *Presentació i recomanació de llibres: una activitat per al foment de la lectura autònoma*. Departament d'Ensenyament: octubre 2013. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/2851> [Consulta: 21.07.2022].

DUTHIE, Ellen. Conferència: "*Cantos al riesgo i al misterio: La obra para niños de William Steig*". <https://loleemosasi.blogspot.com/2018/07/cantos-al-riesgo-y-al-misterio-la-obra.html> [Consulta: 21.07.2022].

Gretel. [Crítica literària: L'illa de l'Abel](#). [Consulta: 21.07.22]